

4.9

Den generelle aktivitetsudvikling 2007 og 2008

1. Indledning

Dato 17.01.2008

Poul Erik Tulstrup

Tel. +45 8728 4516

Poulerik.tulstrup@stab.rm.dk

I aftale om regionernes økonomi for 2007 og 2008 er aftalt såvel de økonomiske som aktivitetsmæssige forudsætninger for aftalen. I aftalen indgår således en forventet procentuel aktivitetsstigning mellem de enkelte år.

Side 1

I dette notat beskrives indledningsvis de overordnede konsekvenser af økonomiaftalernes aktivitetsforudsætninger i relation til den faktiske udvikling i Region Midtjyllands aktiviteter.

Herefter beskrives de forskelligheder, som der er i definitioner og dækningsområder for henholdsvis Økonomiaftalernes aktivitetsforudsætninger og regionens interne budgetter.

Endelig beskrives sammenhængen mellem aktivitetsforudsætningerne i økonomiaftalen for 2007 og 2008 og aktivitetsforudsætningerne i regionens interne budget, og de afledte konsekvenser i forhold til den faktisk registrerede meraktivitet på hospitalerne.

2. De overordnede konsekvenser af økonomiaftalens aktivitetsforudsætninger i relation til den faktiske udvikling i Region Midtjyllands aktiviteter

Tabel 1 viser de aktivitetsmæssige forudsætninger i henholdsvis regionens interne budget (RM budget 2007) og forudsætningerne i økonomiaftalen.

Tabel 1 Aktivitetsstigning for det interne budget og økonomiaftalen for 2007 og 2008.

	RM budget 2007	ØK-aftalen for 2007	ØK-aftalen for 2008
Aktivitetsstigning 2005 – 2006	4,5 %	3,4 %	
Aktivitetsstigning 2006 – 2007	2,0 %	3,0 %	4,9 %
Aktivitetsstigning i alt 2005 – 2007	6,5 %	6,4 %	
Aktivitetsstigning 2007 – 2008			3,9 %

Som tabel 1 viser, var der i Økonomiaftalen for 2007 indarbejdet forudsætninger om aktivitetsvæksten, som indebar en vækst fra 2005-2006 på 3,4 % og fra 2006-2007 på 3,0 %. I alt 6,4 % i 2005-2007.

De aftalte forudsætninger satte Region Midtjyllands budgettering under pres i 2007, da regionen "arvede" et aktivitetsniveau vedrørende 2006 fra amterne, som oversteg det forudsatte med ca. 1 %. Budgetlægningen i regionen for 2007 måtte derfor indeholde en "aktivitetsopbremsning", hvor regionen planlagde en aktivitetsvækst på 2 %, hvilket skal ses i forhold til de 3 % aftalt i Økonomiaftalen for 2007. I forhold til det vedtagne budget 2007 skal fremhæves, at dette ikke indeholdt en takststyringspulje, hvorfor der i december 2006 måtte gives en tillægsbevilling på 148 mio. kr. til dækning heraf.

Med Økonomiaftalen for 2007 genvurderedes aktivitetsforudsætningerne vedrørende 2007 på grundlag af data for 2006, og forudsætningen for aktivitetsstigningen i 2007 hæves til 4,9 %. Dermed undgik Region Midtjylland i første omgang at "bremse" aktivitetsstigningen.

Den sidste prognose for aktivitetsstigningen 2007-2008 for Region Midtjylland forudsiger imidlertid en stigning på 5,7 %, hvilket skal ses i forhold til den i økonomiaftalen forudsatte stigning på 4,9 %. Der er altså primo 2008 rum for aktivitetsstigning i 2008 på 3,1 %. I forhold hertil skal imidlertid tages højde for, at der i det vedtagne budget 2008 er et produktivitetskrav på 2,5 %, der er indarbejdet nye aktiviteter på 0,6 %, og endelig betyder beslutningen om nedsættelse af indkøringsperioden for mammografiscreening fra 4 år til 2år en yderligere aktivitetsstigning på 1 %. Alt i alt ender regionen – forudsat de nævnte forhold – med et negativt rum for aktivitetsstigning på -1 %.

Skal Region Midtjylland overholde Økonomiaftalens aktivitetsforudsætninger, skal der foregå en aktivitetsopbremsning i 2008. Alternativt skal meraktiviteten finansieres ved træk på likviditeten.

3. Forskelligheder, som der er i definitioner og dækningsområde for henholdsvis Økonomiaftalens aktivitetsforudsætninger og regionens interne budgetter

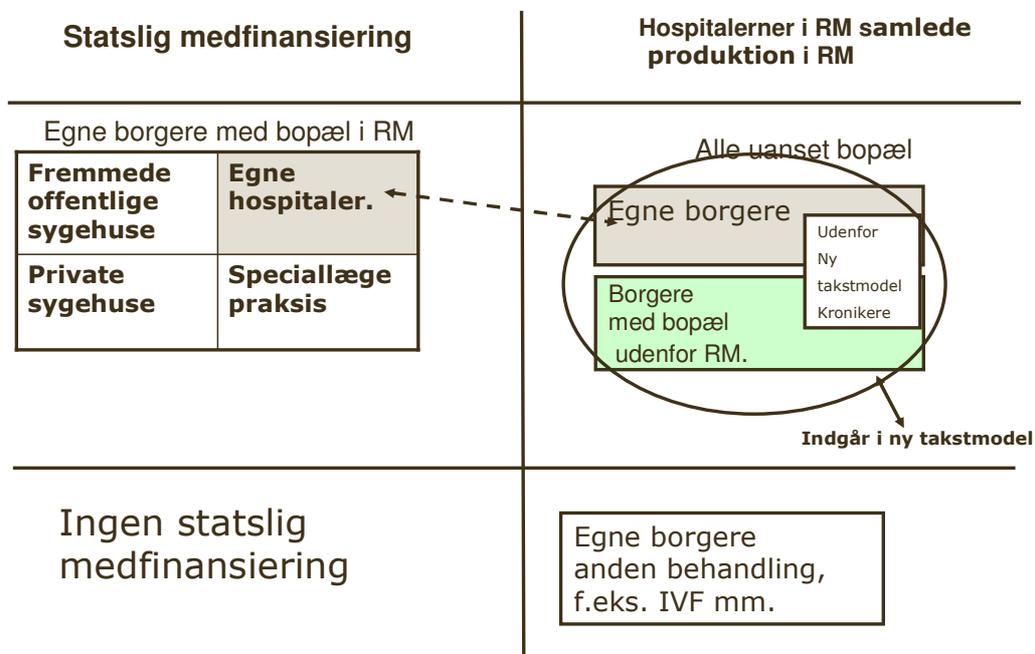
Den forventede aktivitet for hospitalerne i Region Midtjylland kan ikke direkte sammenholdes med den forventede aktivitet jf. økonomiaftalen

For hospitalerne er anvendt økonomiaftalens forudsætninger for aktivitetsvækst jf. tabel 1 hertil kommer værdien af nye behandlinger, strålebehandling og meraktivitet i forhold til takststyring mm.

Følgende figur 1 illustrerer udgangspunktet for beregning af forventet aktivitetsniveau for såvel aktivitet omfattet af økonomiaftalen som for hospitalerne i Region Midtjylland.

Fig. 1 Sammenhæng mellem statslig medfinansiering og hospitalernes DRG-værdi, opdelt i hovedområder jf. økonomiaftale og egne hospitaler.

Sammenhæng mellem statslig medfinansiering og Hospitalernes produktion

Figur 1 illustrerer hvorledes DRG-værdien indgår i hhv. den statslige medfinansiering og i det interne budget for hospitalerne.

Statslig medfinansiering/økonomiaftale

Den statslige medfinansiering vedrører al somatisk sygehusbehandling af borgere med bopæl i Region Midtjylland (egne borgere), som finansieres af Region Midtjylland ved egne hospitaler, fremmede sygehuse, private sygehuse/klinikker og udvalgte behandlinger i speciallægepraksis. En række mindre områder som fertilitetsbehandlinger (IVF), sterilisationer mv. er ikke omfattet af statslig medfinansiering.

Produktionsværdien er opgjort i DRG-værdi, hvilket betyder, at mellemregional afregning på højt specialiserede behandlinger er beregnet som DRG-værdi og ikke den faktiske afregning.

Internt budget

For hospitalerne i Region Midtjylland indgår al somatisk sygehusbehandling uanset patientens bopæl - såvel egne som fremmede borgere. Der er således ikke udeladt behandlinger i det interne budget.

I takstmodellen for 2008 indgår alene aktivitet, der også indgår i den statslige medfinansiering for regionerne, behandling af egne og fremmede borgere. Kroniker-området, der indgår i den statslige medfinansiering, indgår dog ikke i takstmodellen.

Kort sammenfattet så indgår behandlingen af egne borgere uanset behandlingssted i den statslige medfinansiering, undtaget nogle få behandlinger.

For hospitalerne er det den samlede produktion (DRG-værdi), der danner udgangspunkt for beregning af den forventede produktionsværdi, dvs. alle behandlinger uanset patientens bopæl.

I takstmodellen indgår alene aktivitet, der også indgår i den statslige medfinansiering for regionerne.

4. Sammenhæng mellem aktivitetsforudsætningerne i økonomiaftalen for 2007 og 2008 og regionens interne budget.

I økonomiaftalen indgår alene behandling af egne borgere med bopæl i Region Midtjylland uanset behandlingssted, såvel offentlig som privat. Det er ikke alle behandlinger, der indgår i økonomiaftalen, f.eks. indgår IVF-behandling ikke i aftalen.

I regionens interne budget indgår jf. figur 1 alle behandlinger samt køb af behandlinger, derudover indgår salg af behandlinger i det interne budget. Det vil sige, at den totale samhandel med andre regioner (køb og salg af behandlinger) indgår i det interne budget. I den statslige medfinansiering indgår alene køb af behandlinger fastsat som en DRG-værdi.

I 2007 er hospitalernes forventede aktivitet fastsat med udgangspunkt i samme forudsætninger som økonomiaftalen. I fastsættelsen af hospitalernes forventede aktivitet indgår alle behandlinger og patienter uanset bopæl. I takstmodel 2008 for hospitalerne i Region Midtjylland afgrænses meraktiviteten til alene at omfatte den aktivitet, der kan indgå i regionernes statslige medfinansiering. Endvidere indgår kroniker-området ikke i den nye takstfinansiering, selvom aktiviteten indgår. Der er således sammenhæng mellem afgrænsningen af aktivitet, der indgår i den statslige medfinansiering, og den nye takstmodel for hospitalerne

Aktivitetsforudsætninger for 2007

Internt budget 2007.

Det er forudsat i økonomiaftalen¹ for 2007, at der indenfor rammerne (hele landet) er plads til en vækst i aktiviteten fra 2005 til 2006 på 3,4 % og fra 2006 til 2007 på 3 %. , svarende til en vækst på 6,4 % fra 2005 til 2007.

Da DRG-værdien for 2007 ikke er kendt i juni 2006, er såvel beregningerne i økonomiaftalen som regionens interne budget 2007 baseret på DRG-taksterne for 2006 (T06). Beregningerne er herefter pris- og lønfremskrevet med 2,6 % for at få 2007 niveau.

I regionens oprindelige interne budget for 2007 er hospitalernes forventede aktivitet beregnet med udgangspunkt i 2005 aktiviteten tillagt aktivitetsvækst fra 2005 til 2006 på 4,5 % og fra 2006 til 2007 2 %, svarende til en aktivitetsvækst på 6,5 % fra 2005 til 2007.

Den realiserede vækst fra 2005 til 2006 for hospitalerne i Region Midtjylland er på 6,1 %, hvilket skal sammenholdes med hhv. de 3,4 % i økonomiaftalen og de 4,5 % i regionens interne budget for 2007.

Regnskabet for 2006 viser således at hospitalerne har en større stigning i vækst i 2006 udover forudsætningerne i økonomiaftalen for 2007.

---

¹ Aftale mellem Regeringen og Danske Regioner om regionernes økonomi

Tabel 2. Beregnet DRG-værdi i Budget 2007 og Regnskab 2006

Beregnet DRG-værdi i Budget 2007 side 50 tabel 2.9 Mio. kr.	Budget 2007		Regnskab 2006	
	DRG-værdi i alt	Ekskl. Friklinikken	DRG-værdi i alt	Ekskl. Friklinikken
DRG-værdi 2005 T06	9.454,9	9.397,1		
Aktivitetsstigning 2005 til 2006 + 4,5 %	425,5	423		
Forventet DRG-værdi i 2006 T06	9.880,4	9.819,9	10.035,5	9.968,6
Aktivitetsstigning 2006 til 2007 2 %	197,6	196		
Forventet DRG-værdi 2007 i T06	10.078,0	10.016		
Pris/lønfremskriving 2,6 %	262,0	260,4		
DRG-værdi i Budget 2007 (side 50)	10.340,0	10.276,8		

Da den realiserede DRG-værdi i 2006 er på 10.035,5 mio. kr. (T06) , er der sammenholdt med den forventede DRG-værdi i 2006 på 9.880,4 mio. kr. en meraktivitet på 155,1 mio. kr. svarende til en aktivitetsstigning på 6,1 % fra 2005 til 2006².

I økonomiaftalen for 2007 er forudsat en vækst på 3,4 % fra 2005 til 2006 jf. tabel 1. Anvendes Økonomiaftalens forudsætning på 3,4 % i stedet for Region Midtjyllands budgetforudsætning på 4,5 % viser 2006 en stigning på 259,1 mio. kr.

Det oprindelige interne budget 2007 er efterfølgende omregnet til DRG-værdi 2007, hvor udgangspunktet er den faktiske produktionsværdi i 2006 i T07 værdi. Ved genberegningen sker der således et skift i udgangspunktet fra regnskab 2005 til regnskab 2006, hertil kommer værdien af nye behandlinger, strålebehandling og meraktivitet i forhold til takststyring mm.

Den seneste økonomirapport for 2007 viser, at hospitalerne vil præstere en aktivitetstilvækst på ca. 5,7 %. Hospitalernes aktivitet er, som tidligere anført, behandling af alle borgere uanset bopælsregion.

Statslige aktivitetspuljer

For de statslige aktivitetspuljer, der uanset behandlingssted alene omfatter borgere med bopæl i Region Midtjylland, viser seneste opgørelse³ for hhv. den generelle som strålepuljen følgende:

For den samlede generelle pulje i 2007 er tilskudsrammen for Region Midtjylland på 493 mio. kr.⁴ Pr. 30. september 2007 er udnyttet 467,6 mio. kr. Et skøn for 2007 viser, at såfremt der ikke er loft over tilskudsrammen skal tilskuddet være ca. 115 mio. kr. større.

For strålepuljen i 2007 er tilskudsramme for Region Midtjylland på 16,1 mio. kr.⁶ Pr. 30. september 2007 er udnyttet 8 mio. kr.

Det forventede aktivitetsniveau i økonomiaftale for 2007⁵ tager udgangspunktet i produktionsværdien i 2006 på 9.868,3 mio. kr., korrigeret for genoptræning er udgangspunktet 9.853,4

² Ukorrigeret DRG-værdi.

³ SST 19. december 2007, opgørelse januar – september 2007.

⁴ Tilskudsramme ekskl. Kommunal medfinansiering

mio. kr. Det forventede aktivitetsniveau for 2007 jf. økonomiaftalen for 2008 er beregnet til 10.326,9 mio. kr. svarende til en aktivitetsvækst på 4,8 %. I væksten er indregnet ekstra aktivitetsvækst i 2007 jf. økonomiaftale for 2008.

I økonomiaftalen for 2008 er der tilført regionerne 800 mio. kr. i bloktilskud vedrørende 2007 og derved forudsat en samlet aktivitetsvækst fra 2006 til 2007 på 4,9 %. Da beløbet først kommer til udbetaling i 2008, er forudsætninger i økonomiaftalen for 2007 vedrørende aktivitetsvæksten på 3 % stadig gældende. Da den forventede aktivitetstilvækst i 2007 vil være over de forudsatte 3 % og også over 4,9 %, betyder det, at finansieringen af en aktivitetsvækst over 3 % i 2007 skal ske ved delvist træk på likviditeten⁶, svarende til ca. 115 mio. kr. (70 % af DRG-værdi af nye midler).

Den forventede aktivitet for hospitalerne i Region Midtjylland kan ikke direkte samstilles med den forventede aktivitet jf. økonomiaftalen, hvilket er illustreret i ovenstående figur 1. For hospitalerne er anvendt økonomiaftalens forudsætninger for aktivitetsvækst jf. tabel 1. I økonomirapporten pr. 30. september er hospitalernes forventede samlede aktivitetsvækst skønnet til 234,0 mio. kr.

Udfordringen er, at udgangspunktet for beregning af aktivitet 2007 flyttes i økonomiaftalen for 2008, så det er usikkert, om der tages tilstrækkelig højde for manglende sammenhæng mellem årets aktivitetsniveau og finansiering. Ligesom skift af takstsystem får betydning for fastsættelse af værdien ved at aktiviteten i 2006 overføres til en ændret gruppering for 2007, og igen for aktiviteten i 2007 til en ændret gruppering for 2008. Ændringen i grupperingslogikken mellem de to takstsystemer T06 og T07 bevirker, at den forudsatte produktionsværdi for hospitalerne i Region Midtjylland falder med 202,2 mio. kr.

---

⁵ Danske Regioner – økonomisk vejledning 2007, De statslige aktivitetsafhængige puljer i 2008

⁶ Differencen mellem finansieringsløft vedr. 2006 på 2,3 mia. kr. og udgiftsløftet på 1,77 mia. kr. (Danske Regioner – Økonomisk vejledning 2007 af 21. juni 2007)